

Titlul proiectului: "Inițiative în politici publice alternative pentru servicii sociale de impact"
Proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Obiectivul Specific 1.1: *Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP*

Cod proiect: SMIS 112241/SIPOCA 291

ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ NEGUVERNAMENTALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

ASSOC

Nr .8527 din 10.12.2019

Către,

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Doamnei Ministru, Violeta Alexandru

Vă înaintăm **propunerea alternativă la politica publică "Strategii în domeniul asistenței comunitare"**, elaborată pe proiectul cu titlul: "Inițiative în politici publice alternative pentru servicii sociale de impact", cu cod SMIS 112241/SIPOCA 291, derulat de ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ NEGUVERNAMENTALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ASSOC (Solicitant), în parteneriat cu ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ NEGUVERNAMENTALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ASSOC-SUD-CENTRU (Partenerul 1) și MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE MMPS (Partenerul 2).

CONTEXT:

În cadrul proiectului s-a analizat **H.G. nr. 566/2015 privind aprobarea Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020, a Planului operațional de Acțiuni pentru perioada 2016 - 2020, precum și a Mecanismului de monitorizare și evaluare integrată a acestora.**

1

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Propunere de alternativă la politică publică

De la: Sălăjeanu Florian Valeriu, Președinte
Numele instituției: ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ NEGUVERNAMENTALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ASSOC

<i>Titlul propunerii alternativei la politica publică</i>	Propunere alternativă la politica publică "Strategii în domeniul asistenței comunitare"
<i>Departament inițiator</i>	ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ NEGUVERNAMENTALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ASSOC, în parteneriat cu ASOCIAȚIA PROFESIONALĂ NEGUVERNAMENTALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ASSOC-SUD-CENTRU
<i>Persoane responsabile și date de contact</i>	Sălăjeanu Florian Valeriu florian.salajeanu@assoc.ro, assoc@assoc.ro 0744503715
Propunere alternativă la politica publică elaborată în cadrul proiectului " <i>Inițiative în politici publice alternative pentru servicii sociale de impact</i> ", proiect cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, apel: POCA/111/1/1/ Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standard comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP.	

Secțiunea 1

Argumente pentru inițierea propunerii de alternativă la politica publică:

Având în vedere prevederile Strategiei naționale pentru promovarea Îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 – 2020, propunem ca alternativă la această politică publică înființarea unei Direcții pentru Îngrijire de Lungă Durată (DILD) în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Această Direcție ar trebui să fie responsabilă pentru coordonarea, planificarea și soluționarea problemelor legate de Îngrijirile de Lungă Durată la toate nivelurile guvernamentale. Direcția constituită în cadrul MMPS ar trebui să constituie relații de colaborare cu structuri departamentale din cadrul Ministerului Sănătății, Ministerului Educației Naționale, Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerului Finanțelor Publice etc.

Întrucât Strategia Națională pentru promovarea îmbătrânirii active trebuie revizuită și aprobată pentru anul 2020, această Direcție devine esențială. De asemenea, o astfel de structură va asigura o etapizare a unei coordonări naționale a autorităților publice locale, precum și a furnizorilor privați din domeniu.

Documente de politici publice și acte normative privind problema de soluționat:

În cadrul proiectului s-a analizat **H.G. nr. 566/2015** privind aprobarea Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020, a Planului operațional de Acțiuni pentru perioada 2016 - 2020, precum și a Mecanismului de monitorizare și evaluare integrată a acestora.

Definirea problemei/problemelor care a/au generat inițierea propunerii alternativei la politica publică. În definirea problemei/problemelor s-au urmărit evidențierea de răspunsuri la următoarele întrebări:

1. *Care este problema care necesită acțiunea Guvernului?*

România înregistrează un declin demografic accentuat, raportat la media Uniunii Europene, din cauza: migrării masive a românilor plecați la muncă în străinătate, mortalității crescute și natalității scăzute.

În calitate de stat membru al UE, România face permanent demersuri pentru a se apropia de standardul de viață din celelalte state membre. Pentru a merge pe calea unei creșteri economice mai mari, România și-a propus în Strategia Națională pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice 2015–2020 ca obiectiv “reducerea numărului de persoane care prezintă risc de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000, în aceeași perioadă, raportat la anul de referință 2008. Acest obiectiv național este asumat de către România prin Strategia Europa 2020 și prin Programul Național de Reformă (PNR).

Se impune existența unor obiective clare privind dezvoltarea continuă și coordonată a serviciilor socio-medice și a unor decizii concrete de alocare bugetară pe termen lung, în raport cu nevoile identificate. În speță, soluționarea problemelor legate de îngrijirile de lungă durată și a îngrijirilor medicale speciale. În acest sens este necesară dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice, iar sistemele sanitare trebuie să se adapteze în așa fel încât să ofere asistență medicală corespunzătoare. Serviciile de îngrijire trebuie să fie viabile din punct de vedere financiar, fiind necesară creșterea nivelului de implicare socială a vârstnicilor, valorificarea acestora în cadrul comunității, dobândirea de abilitați și comportamente noi, proactive, care să conducă la creșterea calității vieții vârstnicilor.

2. *Care sunt cauzele și efectele problemei?*

Îmbătrânirea este o problema de actualitate a societății contemporane. Potrivit Strategiei Naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice 2015–2020, „îmbătrânirea populației este determinată de trei fenomene separate, respectiv: creșterea speranței de viață, scăderea ratelor de fertilitate și emigrația. În România, durata medie de viață a crescut semnificativ în ultimii 60 de ani, speranța de viață la naștere crescând cu aproximativ 14 ani pentru femei și 10 ani pentru bărbați.”

4

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Populația în curs de îmbătrânire cu speranță de viață mai mare și rate de fertilitate în scădere necesită regândirea actualelor politici privind îmbătrânirea și dezvoltarea unor măsuri care să fie mai aproape de nevoile persoanelor vârstnice.

Problematika persoanelor vârstnice din România este cu atât mai apăsătoare, cu cât serviciile destinate acestor categorii au fost lăsate pe un loc secundar, desi numărul persoanelor vârstnice, este în continuă creștere.

3. Prezentarea datelor statistice care susțin definirea problemei.

În conformitate cu prevederile Strategiei Naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice 2015–2020 se preconizează că ponderea populației cu vârstă mai mare sau egală cu 65 de ani se va dubla, de la 15% la 30%, până în anul 2060. Aceasta presupune existența unei posibilității de a exercita o presiune puternică asupra costurilor aferente pensiilor, serviciilor medicale și serviciilor de îngrijire de lungă durată.

Bătrânețea continuă să fie considerată din ce în ce mai mult un risc de dependență și de excluziune socială.

Segmentul de populație de 15-64 de ani, urmează o scădere de 30% până în anul 2060, această fiind una dintre cele mai accentuate scăderi din UE.

În zonele rurale tendințele sunt mai pronunțate, aici numărul de persoane vârstnice raportat la numărul de persoane în vârstă de muncă poate fi cu până la de 2,5 ori mai mare decât în zonele urbane.

Lipsa resurselor umane pentru furnizarea de servicii medicale și sociale către populația vârstnică izolată este specifică regiunilor rurale.

4. Ce grupuri sunt afectate și în ce măsură?

Categoria de vârstă mai mare sau egală cu 65 de ani este supus unui proces de transformare socio-economică profundă, datorată schimbărilor demografice fără precedent. Prognozele demografice arată că în deceniile următoare va avea loc o expansiune rapidă și masivă a populației vârstnice.

Îmbătrânirea vine de cele mai multe ori și cu numeroase modificări, de ordin psihologic, medical, social. Intervențiile care pot fi realizate pentru creșterea bunăstării acestei categorii aparțin de persoane, pot fi multiple. Serviciile de asistență socială de care pot beneficia aceste persoane pot fi pe mai multe paliere, iar reducerea presiunii care cade de cele mai multe ori pe umerii familiei se poate realiza pe aceste nivele.

Necesitatea existenței de servicii sociale și socio-medice poate fi privită din perspectiva unei înțelegeri profunde a situației socio-economice și demografice a României.

La aceste aspecte, se adaugă și potențialul de susținere între generații (raportul dintre persoanele care pot acorda îngrijire și persoanele care o necesită, adică potențialul de îngrijire în familie), datorat natalității scăzute, în raport cu creșterea numărului persoanelor vârstnice. Mai mult, acest aspect se răsfrânge și asupra identificării personalului calificat pe piața forței de muncă.

Din cauza migrației în masă peste hotare a populației active, se așteaptă ca numărul persoanelor vârstnice fără sprijin familial să crească pe viitor.

Studiile arată că speranța de viață este semnificativ mai mare pentru vârstnicii cu un grad ridicat de independență.

5. Ce implicații ar putea avea lipsa de acțiune guvernamentală în domeniu

Absența unor acțiuni guvernamentale în acest domeniu conduce la un nivel scăzut al standardului de viață în comparație cu cel al altor state membre UE.

Totodată ar fi vizibile efecte negative asupra: participării sociale și politice a grupurilor de persoane vârstnice, dependenței persoanelor vârstnice, serviciilor de îngrijire de lungă durată.

Secțiunea 2

Scopul și obiectivele propunerii alternativă la politica publică

Scopul:

Asigurarea unei coordonări naționale a autorităților publice locale, a furnizorilor privați din domeniu precum și a monitorizării dezvoltării viitoare a sistemului în vederea accentuării imaginii pozitive a populației vârstnice, a promovării participării sociale active și demne a persoanelor vârstnice în societate.

Obiectiv general:

- Inițierea unei Direcții pentru îngrijire de lungă durată (DILD) în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

Obiective specifice / Obiectivele operaționale:

- Modificarea percepției publice asupra vârstnicilor în sens pozitiv;
- Armonizarea, atât la nivel urban-rural dar și la nivel regional, a serviciilor sociale pentru vârstnici;
- Încurajarea participării persoanelor vârstnice în activitățile sociale, civice, culturale, sportive.

Secțiunea 3

Opțiunea de soluționare - propunerea alternativă la politica publică ”Strategii în domeniul asistenței comunitare”:

Grupurile de lucru organizate pe proiect au găsit oportună inițierea unei Direcții pentru îngrijire de lungă durată (DILD) în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

În conformitate cu prevederile Strategiei naționale pentru promovarea Îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 – 2020 și având în vedere evoluțiile demografice și a problematicii populației vârstnice din România legate de posibilele consecințe economice, sociale și medicale, inițierea unei Direcții pentru îngrijire de lungă durată (DILD) în cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale ar trebui să devină o

7

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

prioritate pentru perioada următoare. Această Direcție ar trebui să fie responsabilă pentru coordonarea, planificarea și soluționarea problemelor legate de ÎLD la toate nivelurile guvernamentale. Direcția constituită în cadrul MMPS ar trebui să constituie relații de colaborare cu structuri departamentale din cadrul Ministerului Sănătății, Ministerului Educației Naționale, Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerului Finanțelor Publice etc.

Având în vedere că Strategia Națională pentru promovarea îmbătrânirii active va trebui în curând revizuită și o nouă strategie va trebui aprobată în anul 2020 o asemenea Direcție devine esențială în asigurarea coerenței acestui demers precum și în asigurarea unei etapizări, a unei coordonări naționale a autorităților publice locale și a furnizorilor privați din domeniu precum și a monitorizării dezvoltării viitoare a sistemului.

Ținând cont de profilul național și local al sistemului actual de servicii, DILD ar trebui să țină cont de următoarele măsuri rapide pentru reforma sistemului:

- a. Elaborarea unei cercetări care să stabilească baseline-ul pentru tendințele demografice, particularitățile vârstei a treia și problematica specifică acestuia la care serviciile sociale, medicale și adaptările mediului ar trebui să răspundă;
- b. Armonizarea reglementărilor legale din domeniul de interes pentru unificarea conceptelor și ușurarea definirii publicului țintă și nevoilor acestuia;
- c. Repertorierea tuturor serviciilor sociale existente și a furnizorilor de servicii sociale, publici și privați, precum și identificarea tuturor serviciilor încă nelicențiate datorită unei legislații neclare sau permissive;
- d. Egalizarea, atât în profil urban – rural cât și în profil regional, a serviciilor sociale pentru vârstnici;
- e. Armonizarea, atât la nivel central cât mai ales la nivel local, a colaborării între sistemul medical și serviciile sociale având ca finalitate dezvoltarea de servicii comunitare integrate și de proximitate;
- f. Accelerarea dezvoltării serviciilor de îngrijire la domiciliu și a celor de prevenire a dezvoltării dependenței. Aceste servicii sunt sigurele servicii capabile să scadă „nota de

8

MINISTERUL MUNCII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

plată” ulterioară a îngrijirilor medicale de lungă durată pentru boli cronice caracteristice vârstei a treia;

g. Creșterea numărului, scăderea taliei, modificarea profilului instituțional și încadrarea corectă a serviciilor rezidențiale pentru vârstnici pentru a răspunde numărului crescut de cereri de la nivelul Direcțiilor Județene de Asistență Socială și a SPAS-urilor;

h. Contractarea serviciilor sociale specifice de către UAT-uri cu furnizorii privați de servicii sociale atât rezidențiale cât mai ales de zi și preventive.

DIDL ar avea un rol fundamental în domeniul coordonării organizării serviciilor de îngrijire de orice tip în special în ceea ce privește:

a. Centru unic de comandă, coordonare și monitorizare, depășind astfel etapa actuală de responsabilizare dispartă a domeniului de către variate instituții;

b. Revizuirea standardelor de îngrijire și flexibilizarea acestora pentru o adaptare mai adecvată la nevoile locale dar mai ales individuale;

c. Crearea unor centre multifuncționale care să rezolve într-o singură locație (one-stop) atât asigurarea unor servicii de zi, consilierea persoanei vârstnice (juridică, socială, terapeutică, medicală economică etc) dar și a familiei, accesul și intermedierea către furnizari de servicii etc;

d. Coerența unei abordări naționale în ceea ce privește accesibilizarea spațiilor publice și a locuirii adaptate dar și a accesului la servicii de sănătate sau de transport.

DIDL ar trebui să aibă un rol primordial în susținerea construcției bugetare în ceea ce privește sistemul de abordare al nevoilor vârstei a treia:

a. Alocarea de resurse financiare trebuie să urmeze descentralizarea serviciilor produsă de ceva vreme;

b. Propuneri de modificare a planului de conturi al administrației publice locale (primarii) care să cuprindă un capitol distinct destinat asistenței sociale;

- c. Planificarea financiară va trebui legată mai strâns de evaluarea nevoilor pentru vârstnici așa cum este prevăzut în Legea 292/2011;
- d. Definirea clară a surselor bugetare pentru finanțarea sistemului de servicii pentru vârstnici, dar și crearea unui sistem de finanțare durabilă, pe modelul unor țări europene, pentru a evita cazurile de sărăcie extremă și de excluziune socială.

DIDL ar fi instituția administrației publice centrale care ar putea să aducă coerență și în domeniul dezvoltării resurselor umane necesare dezvoltării sistemului de servicii:

- a. Crearea unui plan strategic pentru dezvoltarea resursei umane din serviciile sociale și medicale din domeniul vârstnicilor;
- b. Crearea unui plan strategic pentru dezvoltarea unor cursuri și stagii care vizează vârstnicii pentru o scădere a incidenței dependenței;
- c. Crearea unui plan strategic pentru dezvoltarea voluntariatului și schimbului de informații între generații.

DIDL ar trebui să fie promotorul principal al unei campanii de comunicare publică atât în ceea ce privește modificarea percepției publice asupra vârstnicilor în sens pozitiv, ca valoare adăugată publică, cât și pentru încurajarea participării persoanelor vârstnice în activitățile sociale, civice, culturale, sportive.

Opțiunea de soluționare este aleasă ca modalitate de creștere a calității serviciilor sociale în demersul de armonizare a calității vieții persoanelor vârstnice, de conștientizare /sensibilizare a comunitatii privind problematica persoanelor vârstnice.

Secțiunea 4

Identificarea și evaluarea impactului

4.1. Impactul economic și asupra mediului de afaceri și 4.2. Impactul bugetar și financiar:

Direcția pentru îngrijire de lungă durată poate avea un rol fundamental în domeniul coordonării organizării serviciilor de îngrijire, cu impact economic, bugetar și financiar.

10

4.3. Impactul social

- îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice în condițiile îmbătrânirii active și în condiții optime de sănătate;
- îmbunătățirea percepției pozitive a societății asupra persoanelor vârstnice și rolului lor în cadrul societății;
- accentuarea imaginii sociale a populației vârstnice, promovarea activă a participării sociale, reducerea obstacolelor fizice și cognitive către o viață independentă și participativă și prevenirea abuzului asupra bătrânilor;
- dezvoltarea metodologiilor privind calitatea îngrijirii în serviciile sociale și socio-medicele destinate vârstnicilor;
- studii și analize privind îngrijirea de lungă durată;
- dezvoltarea metodologiilor privind performanța serviciilor socio-medicele destinate vârstnicilor.

Inițiative în cadrul proiectului în vederea evaluării impactului social:

- s-au organizat mese rotunde la care a participat personal din autoritățile și instituțiile publice, personal de conducere și de execuție, care activează în instituții publice din domeniul social și are expertiză/interes în domeniul abordat pe proiect și reprezentanți ai ONG-urilor;
- s-au organizat întâlniri în comunitate (în localitățile Crețeni, Bunești, Popești, Stoenesti, Prundeni, Păușești Otăsău din județul Vâlcea), prilej cu care s-au prezentat și discutat aspecte referitoare la H.G. nr. 566/2015 privind aprobarea Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020, a Planului operațional de acțiuni pentru perioada 2016 - 2020, precum și a Mecanismului de monitorizare și evaluare integrată a acestora;

- s-a organizat dezbateri publice la care au participat reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale, ai instituțiilor publice din domeniul social: DGASPC Sector 2, DGASPC Sector 4, DGASMB, Federația Sindicatelor din Administrație București - România, sindicatelor și patronatelor care activează în domeniul social - Sindicatul ASIST al salariaților din DGASMB;
- s-a realizat o analiză a impactului politicii publice în rândul comunităților, și anume în localitățile: Bunești și Păușești Otăsău din județul Vâlcea și în localitatea Satu Mare din județul Satu Mare. S-au aplicat chestionare de evaluare a impactului politicii publice H.G. nr. 566/2015 privind aprobarea Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020, a Planului operațional de acțiuni pentru perioada 2016 - 2020, precum și a Mecanismului de monitorizare și evaluare integrată a acestora.

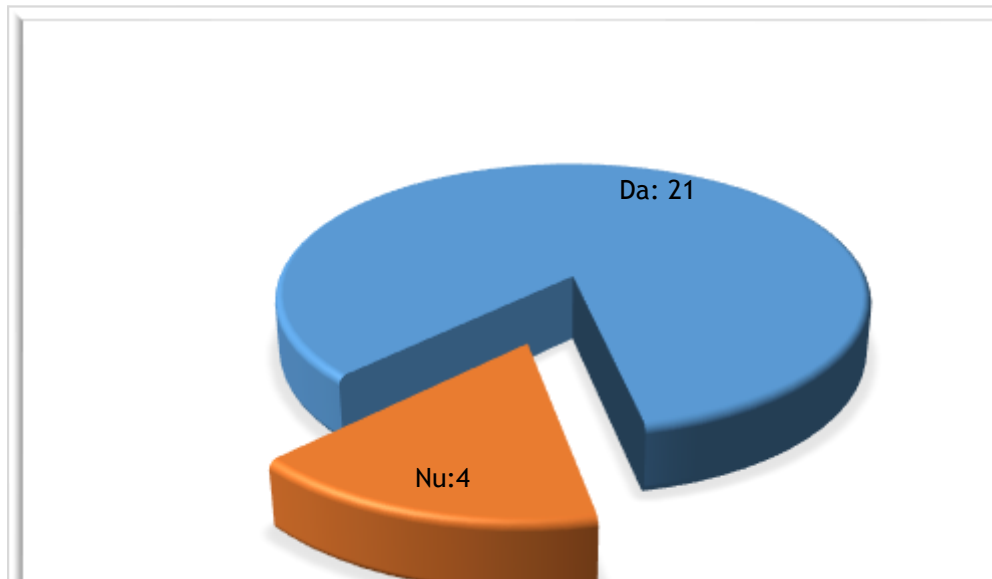
Analiza a impactului politicii publice H.G. nr. 566/2015 în rândul comunităților

Concluziile analizei sunt reprezentate grafic astfel:

Întrebarea nr. 1: Considerați că munca la vârste înaintate trebuie să fie încurajată?

Răspunsuri: Da / Nu.

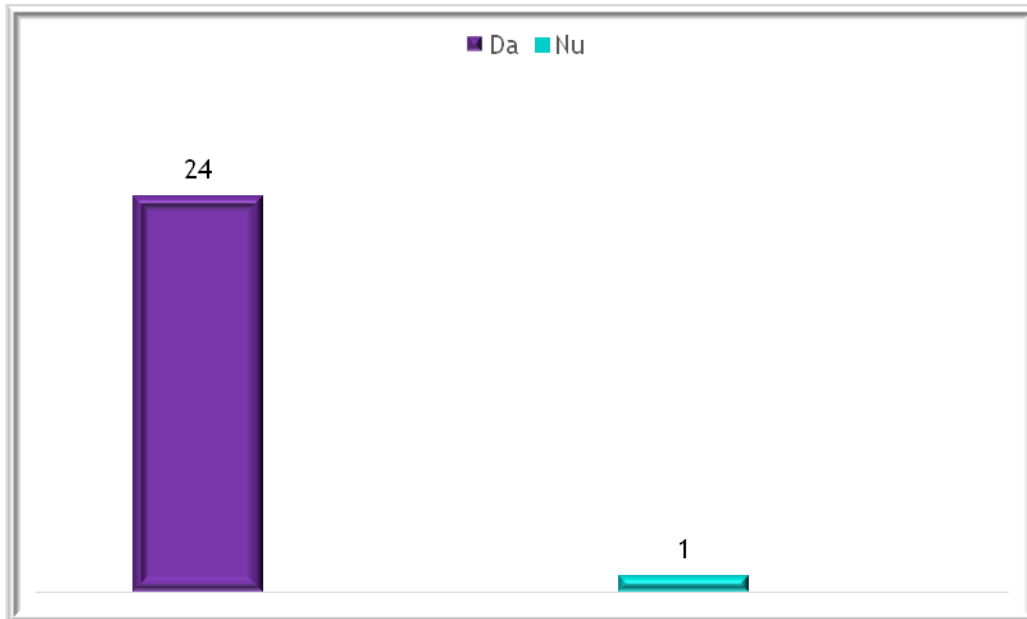

Se remarcă faptul că 21 dintre respondenți consideră că munca la vârste înaintate trebuie să fie încurajată, iar 4 persoane chestionate nu sunt de aceeași părere.

Întrebarea nr. 2: Credeți că se impune un program de sprijin pentru populația vârstnică, în special în mediul rural, care nu este acoperită de sistemele de asigurări sociale?

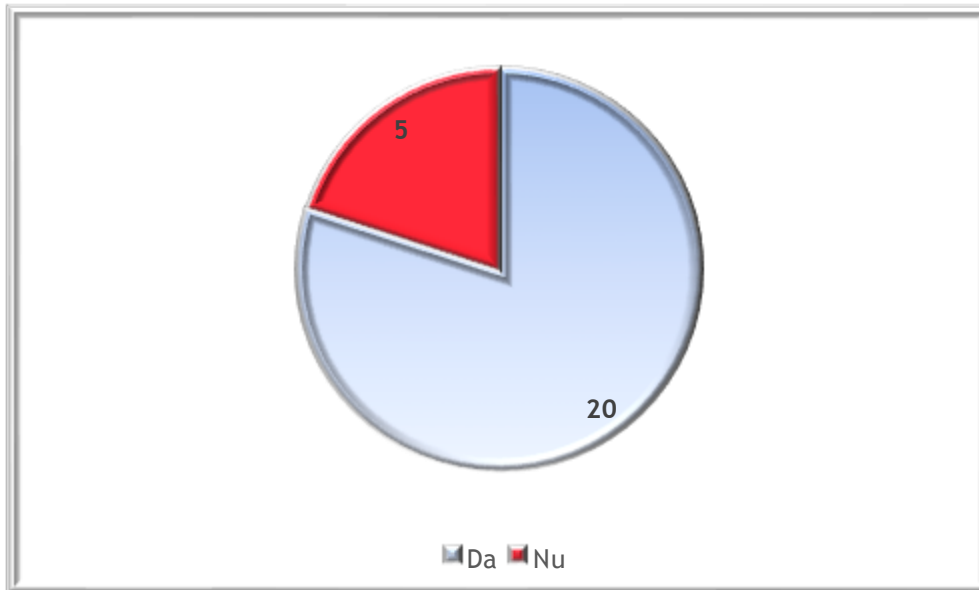
Răspunsuri: Da / Nu.

Din histograma anterioară rezultă faptul că din totalul de 25 respondenți, 24 consideră că este nevoie de un program de sprijin pentru populația vârstnică, în special în mediul rural, care nu este acoperită de sistemele de asigurări sociale.

Întrebarea nr. 3: Apreciați că sănătatea și bunăstarea permite populației vârstnice să aleagă munca până la o vârstă înaintată?

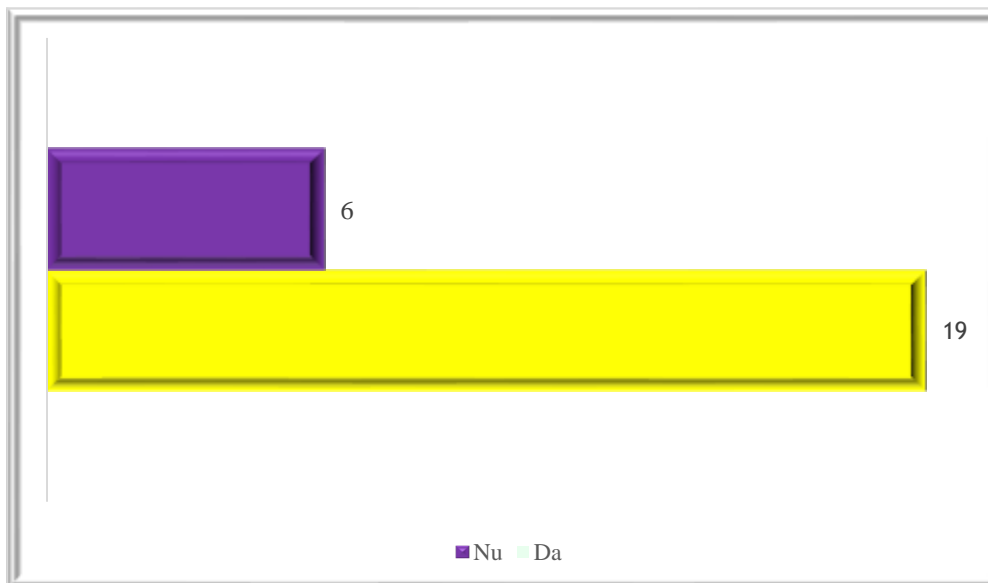
Răspunsuri: Da / Nu.

20 participanții la întâlnirile în comunitate apreciază că sănătatea și bunăstarea permite populației vârstnice să aleagă munca până la o vârstă înaintată, iar 5 nu sunt de acord cu acest lucru.

Întrebarea nr. 4: În opinia dumneavoastră vedeți necesară educația pe tot parcursul vieții pentru a se asigura faptul că oamenii de toate vârstele au acces și participă la programe de educație, formare, dezvoltare a capacităților?

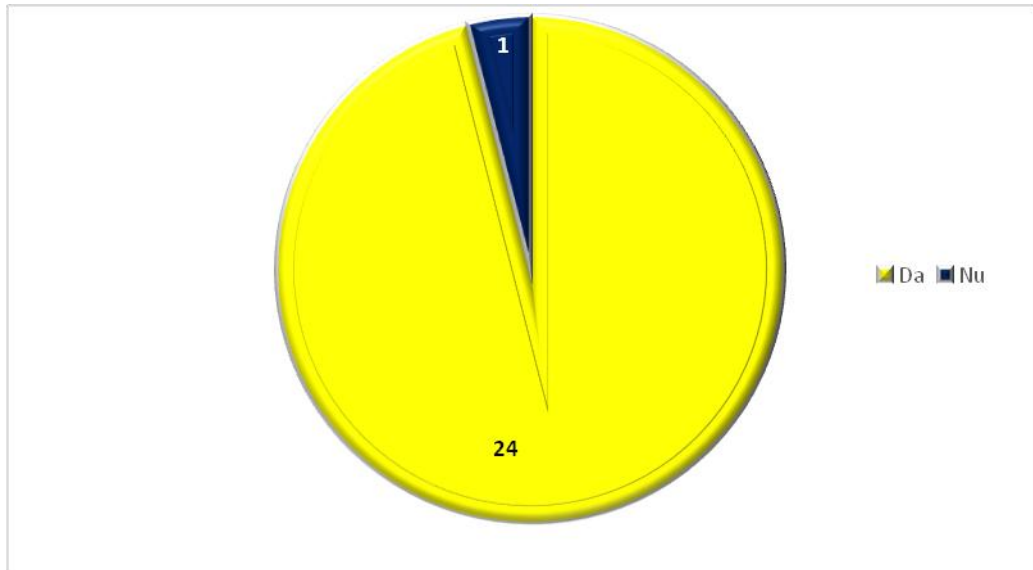
Răspunsuri: Da / Nu.

Din totalul de 25 de participanți la întâlnirile în comunitate, 19 sunt de părere că este necesară educația pe tot parcursul vieții pentru a se asigura faptul că oamenii de toate vârstele au acces și participă la programe de educație, formare, dezvoltare a capacităților.

Întrebarea nr. 5: Vedeți utilă încurajarea includerii persoanelor vârstnice în activități de voluntariat?

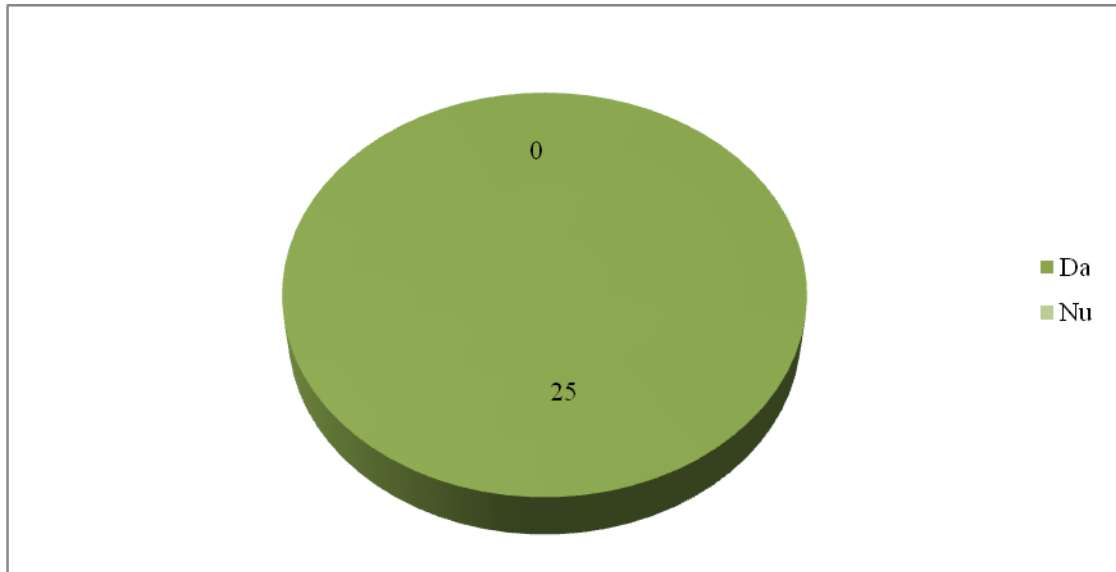
Răspunsuri: Da / Nu.

24 de respondenți consideră utilă încurajarea includerii persoanelor vârstnice în activități de voluntariat.

Întrebarea nr. 6: Apreciați ca fiind necesare măsuri care să împiedice comportamentele abuzive asupra persoanelor vârstnice?

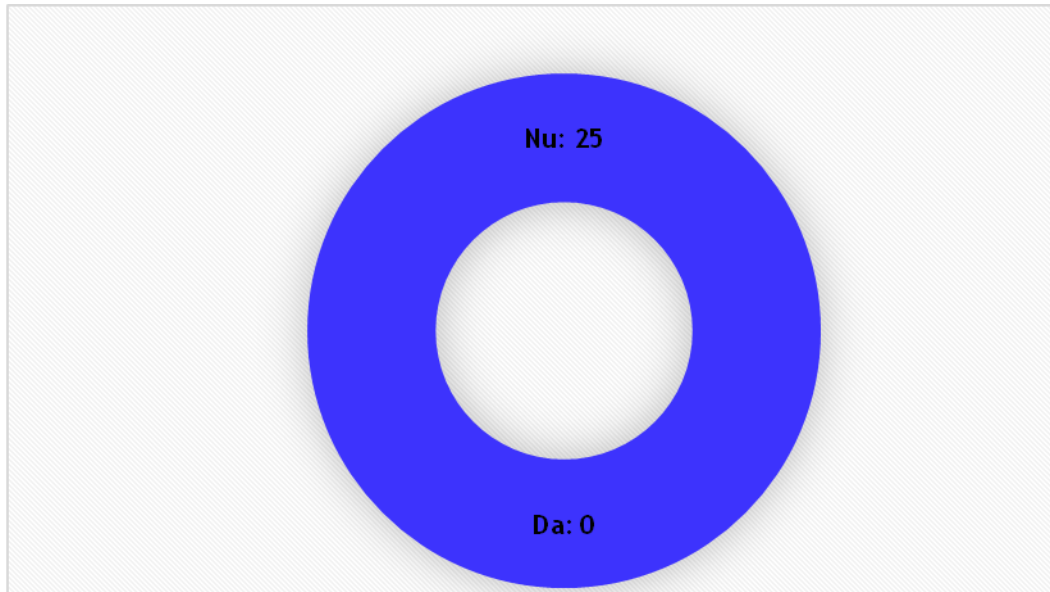
Răspunsuri: Da / Nu.

Toate persoanele chestionate apreciază ca fiind necesare măsuri care să împiedice comportamentele abuzive asupra persoanelor vârstnice.

Întrebarea nr. 7: În comunitatea dvs. sunt necesare servicii de îngrijire de lungă durată la care să aibă acces ușor și egal persoanele aflate în nevoie ?

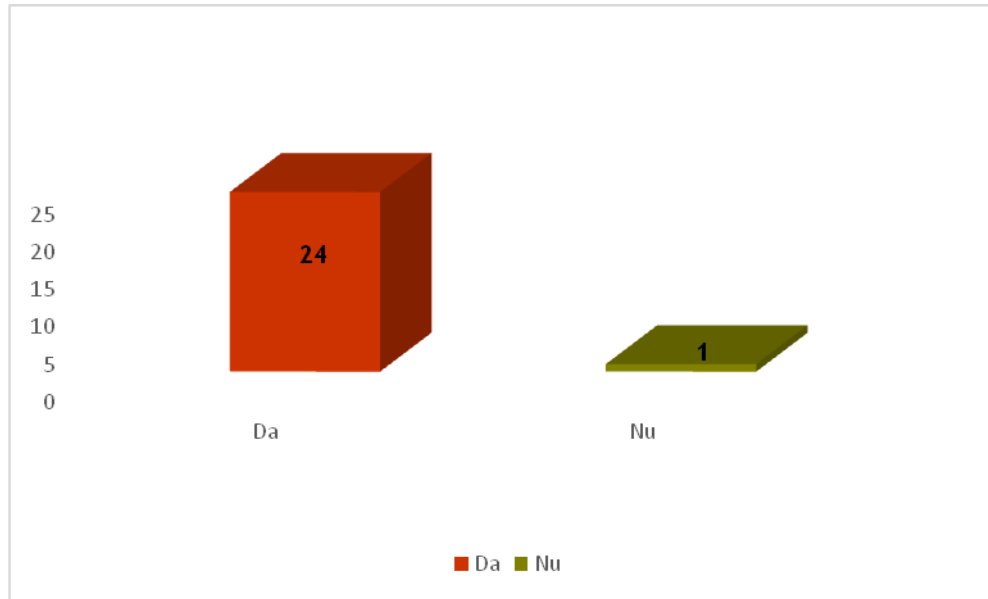
Răspunsuri: Da / Nu.

Conform răspunsurilor tuturor respondenților din comunități sunt necesare servicii de îngrijire de lungă durată la care să aibă acces ușor și egal persoanele aflate în nevoie.

Întrebarea nr. 8: Considerați că lipsa programelor de sănătate publică, a măsurilor preventive și de diagnosticare timpurie conduc la îmbătrânirea fizică și la apariția afecțiunilor cronice?

Răspunsuri: Da / Nu.

24 persoane chestionate consideră că lipsa programelor de sănătate publică, a măsurilor preventive și de diagnosticare timpurie conduc la îmbătrânirea fizică și la apariția afecțiunilor cronice. Nu au existat sugestii din partea respondenților referitoare la chestionarul aplicat.

Concluzii ale analizei:

Nr. crt.	Obiective H.G. nr. 566/2015	Concluzii
1)	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidarea sistemului de protecție socială pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor vârstnice: - Modificări ale politicilor de resurse umane pentru o mai bună integrare a lucrătorilor vârstnici - Crearea de locuri de muncă favorabile vârstnicilor, inclusiv 	<p>Instituirea unui program de sprijin pentru populația vârstnică, în special din mediul rural, care nu este acoperită de sistemul de asigurări sociale.</p> <p>Este necesar să se realizeze o intervenție timpurie prin oferirea de servicii moderne care să răspundă nevoilor în schimbare ale forței de muncă vârstnice și să ajute la prevenirea și/s-au gestionarea adecvată a pierderii capacității de muncă din motive</p>

	<p>persoanelor vârstnice cu dizabilități</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea abilităților, promovarea ocupării pe piața muncii în scopul încurajării vieții independente a persoanelor vârstnice 	<p>de sănătate.</p> <p>Dezvoltarea de programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de menținere a unei vieți active și unei participări sociale semnificative a persoanelor vârstnice.</p>
2)	<ul style="list-style-type: none"> - Accentuarea imaginii pozitive a populației vârstnice, promovarea participării acesteia în societate și a incluziunii sale sociale - Îmbunătățirea accesibilizării infrastructurii spațiilor publice pentru a răspunde nevoilor specifice ale populației vârstnice - Prevenirea abuzurilor asupra populației vârstnice, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, și a excluziunii sociale a acestora 	<p>Condiții de acces mai facile pentru persoanele vârstnice prin dezvoltarea de proiecte de reabilitare a infrastructurii vechi, prin eliminarea obstacolelor fizice și folosirea eficientă a resurselor existente.</p> <p>Dezvoltare de programe privind prevenirea, detectarea și soluționarea cazurilor de abuzuri asupra persoanelor vârstnice.</p> <p>Promovarea imaginii pozitive a persoanelor vârstnice în comunitate și dezvoltarea de programe de educație comunitară privind prevenirea și combaterea formelor de violență, abuz și neglijare asupra persoanelor vârstnice.</p>
3)	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea sistemului unificat de îngrijire de lungă durată (ILD) - Asigurarea de resurse financiare, umane și materiale suficiente pentru dezvoltarea sistemului de îngrijire de lungă durată 	<p>În mediul rural este necesară organizarea serviciilor centrate pe individul vârstnic și asigurarea de resurse financiare, umane și materiale suficiente pentru dezvoltarea sistemului de îngrijire de lungă durată.</p> <p>Îmbunătățirea procesului de recrutare și pregătire prin certificare a persoanelor care oferă servicii de îngrijire (facilitarea și promovarea voluntariatului).</p>
4)	<ul style="list-style-type: none"> - Întârzierea îmbătrânirii fizice și a apariției afecțiunilor cronice 	<p>Se impun programe de sănătate publică eficiente, măsuri preventive și de diagnosticare timpurie care să împiedice</p>

	– Pregătirea sistemului de sănătate pentru acordarea de servicii populației vârstnice	îmbătrânirea fizică și apariția afecțiunilor cronice.
--	---	---

Secțiunea 5

Selectarea opțiunii

Nu este cazul

Secțiunea 6

Procesul de consultare publică

În perioada 20 august 2018 - 7 noiembrie 2019, în cadrul proiectului mai sus menționat, echipele celor 3 parteneri au desfășurat acțiuni ce au avut drept scop elaborarea de propuneri alternative la următoarele politici publice:

- 1) legea auditului social;
- 2) statutul auditorului social;
- 3) strategii în domeniul asistenței comunitare;
- 4) finanțarea serviciilor sociale la nivel de comunitate (administrație locală) pentru dezvoltarea de servicii comunitare;
- 5) identificarea unor mecanisme de asigurare a supervizării lucrătorilor sociali/tehnicienilor asistență socială pentru furnizarea unui pachet minim de servicii sociale (informare, consiliere, identificare, evaluare a nevoilor și referirea către beneficii și servicii) în situația în care, din cauze obiective, furnizorii publici și privați de servicii sociale nu pot angaja asistenți sociali sau nu pot contracta serviciile acestora;
- 6) asigurarea de servicii de sprijin furnizate în comunitate, atât în mediul urban cât și în mediul rural, diversificate, accesibile, finanțarea serviciilor sociale la nivel de comunitate (administrație locală) pentru dezvoltarea de servicii comunitare etc.

Grup țintă vizat de proiect a fost reprezentat de:

22

- 65 reprezentanți ai ONG-urilor, inclusiv reprezentanți ai structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, care activează în domeniul social;
- 10 reprezentanți ai partenerilor sociali din rândul organizațiilor sindicale și organizațiilor patronale care activează în domeniul social;
- 10 reprezentanți/personal din autoritățile și instituțiile publice (personal de conducere și de execuție), personal din cadrul MMPS - partener 2 (P2) și instituții aflate în subordine/sub autoritate.

Acțiunile desfășurate de echipele celor 3 parteneri pentru elaborarea de alternative la politicile publice menționate anterior au fost:

1. Selecția a 41 de ONG-uri și parteneri sociali care activează în domeniul social în vederea derulării unor sesiuni de instruire ce au urmărit dezvoltarea capacității ONG-urilor și a partenerilor sociali de a formula și promova propuneri alternative la politicile publice privind serviciile sociale inițiate de Guvern. Temele care au fost abordate în cadrul sesiunilor de instruire:

- necesitatea participării societății civile în luarea deciziei;
- cadrul normativ care statuează obligativitatea consultării și asigurarea unui proces participativ de luare a deciziei;
- etapele procesului legislativ din România, pentru a ajuta ONG-urile și partenerii sociali să cunoască mai bine circuitul unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative astfel încât să poată identifica momentul oportun pentru a interveni pentru a susține sau a se opune legislației vizate;
- aspectele practice ale procesului de influențare a politicilor publice, cu prezentarea: ciclului politicilor publice și a modului în care se interacționează cu autoritățile publice în fiecare etapă; avantajelor obținute ca urmare a implicării precum și limitărilor specifice care pot exista;

- principalele mecanisme și instrumente pe care societatea civilă le are la dispoziție și cum anume se pot folosi aceste instrumente pentru implicare, precum și pentru influențarea politicilor publice care sunt în zona de interes a grupului țintă - ONG-urile și partenerii sociali.

2. MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE **MMPS**, în calitate sa de Partener 2 al proiectului, precum și de instituție publică centrală, a transmis materiale referitoare la politicile publice abordate pe proiect.

3. Organizarea de mese rotunde pentru analizarea celor 6 politici publice abordate pe proiect, în vederea formulării de alternative la politicile publice în domeniul asistenței sociale.

În acest sens au fost selectate 20 de persoane din rândul:

- personalului din autoritățile și instituțiile publice;
- personalului de conducere și de execuție (care activează în instituții publice din domeniul social și are expertiză/interes în domeniul abordat pe proiect);
- personalului din cadrul MMPS (Partener 2);
- personalului din instituțiile aflate în subordine/sub autoritate;
- personalului ONG-urilor;
- pentru a participa la evenimentele organizate pe proiect: mese rotunde, dezbateri publice și prezentări publice.

S-au organizat 10 mese rotunde în cadrul cărora s-a urmărit:

- dezvoltarea de instrumente independente de monitorizare și evaluare a politicilor publice;
- dezvoltarea de mecanisme/instrumente durabile pentru consolidarea dialogului social și civic;
- dezvoltarea de proceduri și mecanisme pentru identificarea, susținerea, promovarea și multiplicarea inițiativelor de reformă a administrației și de interacțiune cu autoritățile și instituțiile administrației publice;

- dezvoltarea responsabilității civice, prin implicarea membrilor comunităților locale în viață publică și prin participarea acestora la procesele decizionale, de promovare a egalității de șanse și nediscriminării, precum și a dezvoltării durabile;
- prezentarea celor 6 politici publice abordate pe proiect pentru care s-au elaborat propuneri alternative în cadrul prezentărilor publice;
- prezentarea de instrumente de monitorizare și evaluare a implementării unei politici publice/instrumente de monitorizare și evaluare a unei politici publice după finalizarea politicii;
- prezentarea de instrumente de influențare a politicilor publice: Policy Brief - uri, Policy Memo-uri, rapoarte de cercetare, buletine de alertă timpurie, rapoarte de evaluare a nevoilor, rapoarte de monitorizare și evaluare;
- prezentarea de mecanisme pe care le au la îndemână, publicații, întâlniri, conferințe, grupuri / coaliții ONG, acorduri de parteneriat cu instituțiile publice, întâlniri directe cu reprezentanții instituțiilor publice/audiențe și audieri, audierile publice, forumurile deliberative și dezbaterile publice, evenimentele de consultare directă a cetățenilor (audieri publice, grupuri cetățenești, forumuri deliberativ): prin intermediul lor se poate iniția un dialog pe o problemă importantă pentru comunitate;
- prezentarea legislației naționale dedicată consultării publice, care încurajează participarea societății civile la procesul luării deciziei în vederea însușirii instrumentelor existente în legislație;
- prezentarea Legii nr. 52/2003, legea transparenței decizionale care crează un cadru ce permite informarea publică cu privire la inițiativă și pune bazele unei implicări în procesul de luare a deciziei;
- prezentarea H.G. nr 1361/2006 privind conținutul instrumentului de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative supuse aprobării Guvernului, H.G. stabilește modul în care se elaborează aceste documente prin nota de fundamentare sau expunerea de motive ce conțin informații privind evaluarea impactului proiectului asupra domeniilor

social, economic și de mediu, asupra bugetului general consolidat. Aceste instrumente de motivare trebuie să însoțească toate proiectele de lege, proiectele de ordonanță și de ordonanță de urgență, cât și proiectele de hotărâre a Guvernului;

- prezentarea H.G. 775/2005, chiar dacă aceasta se adresează în special instituțiilor publice, poate fi un instrument util și grupului țintă care, înțelegând cadrul legal de elaborare a politicilor publice pot solicita instituțiilor statului procese de fundamentare a deciziilor mai bine realizate;
- prezentarea de proceduri și mecanisme pentru susținerea și promovarea inițiativelor de reformă a administrației și de interacțiune cu autoritățile și instituțiile administrației publice, de exemplu: acordurile de parteneriat cu instituțiile publice și dialogul permanent;
- prezentarea de proceduri și mecanisme pentru dezvoltarea responsabilității civice, prin implicarea membrilor comunităților locale în viața publică și prin participarea acestora la procesele decizionale. Au fost folosite formulări deliberative pentru a colecta de la cetățeni/instituții abilitate opinii despre politicile publice abordate pe proiect (s-au aplicat chestionare în rândul grupului țintă vizat, specialiștilor în asistență socială etc). Prin intermediul evenimentelor de consultare directă a cetățenilor s-a inițiat un dialog pe o problemă importantă pentru comunitate;
- prezentarea de modalități de dezvoltare a responsabilității civice de implicare și de participare la procesele decizionale, de promovare a egalității de șanse, nediscriminării și dezvoltării durabile.

4. Participarea în cadrul unei rețele tematice la nivel național, în domeniul politicilor publice privind serviciile sociale:

- echipa de implementare a promovat în rândul ONG-urilor necesitatea participării în cadrul unei rețele tematice la nivel național. S-a constituit o rețea informală care a desfășurat activități de advocacy și de influențare a politicilor publice în domeniul social. Rețeaua a avut în vedere o colaborare strânsă și a vizat analize, pentru a cădea de comun

26

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

acord în privința acțiunilor întreprinse. În cadrul rețelei s-a dezvoltat un plan comun de acțiune în vederea formulării și promovării de alternative la cele 6 politici publice inițiate abordate pe proiect - în domeniul serviciilor sociale .

5. Participarea în cadrul unei rețele tematice la nivel european, în domeniul politicilor publice privind serviciile sociale:

- s-au organizat activități transnaționale în 2 țări membre UE (Franța și Belgia). Vizitele transnaționale au vizat informarea participanților asupra procedurilor altor state membre UE în domeniul vizat și de proiectul nostru. Ulterior s-au emis publicații cu o serie de 4 numere, ce au avut caracter informativ. Publicațiile au fost diseminate în rândul grupului țintă și publicate pe paginile web ale partenerilor;
- s-au identificat rețele tematice la nivel european care activează în domeniul social;
- în activitatea transnațională au fost implicați membrii echipei de implementare, experți proprii, experți cooptați, persoanele aferente grupului țintă și alte persoane care au participat / contribuit la implementarea proiectului;

6. Organizare de dezbateri publice și de prezentări publice în vederea formulării de propuneri alternative la politicile publice abordate pe proiect:

- s-au organizat 5 dezbateri publice și 4 prezentări publice care au reprezentat instrumente de comunicare cu instituția publică centrală parteneră pe proiect, și nu numai. Participanții la dezbaterile publice și la prezentările publice au fost: participanți la instruire, personal din autoritățile și instituțiile publice (personal de conducere și de execuție), personal din cadrul MMPS - partener 2 și instituții aflate în subordine/sub autoritate;
- prin intermediul dezbaterilor publice și al prezentărilor publice s-a facilitat schimbul de păreri și de informații în rândul factorilor interesați. În cadrul acestor întâlniri, s-a atras atenția asupra unor aspecte esențiale identificate ca și propuneri alternative la politicile inițiate de Guvern în domeniul serviciilor sociale, atingând astfel scopul de informare, de

27

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

comunicare către publicul țintă, precum și a poziției identificate. Fiind deschise persoanelor interesate, dezbaterile publice au fost instrumente de consultare, deoarece s-a urmărit exprimarea și consemnarea opiniilor celor prezenți/ invitați. Pentru ca dezbaterile publice să-și atingă obiectivele, trebuie să fie clar punctul de vedere și ce anume se vrea să se schimbe;

- prezentările publice reprezintă instrumentul prin care s-au avansat direct propuneri pe probleme de interes public, reprezentanților administrației publice centrale;
- prezentările publice sunt similare cu dezbaterile publice în termeni de impact, cu deosebirea că acestea din urmă aduc în plus și componentă de dezbatere, reprezentanții administrației având posibilitatea să ”prezinte punctul de vedere al administrației, să îl argumenteze, să se exprime în acord sau în dezacord cu ceilalți participanți etc”.

7. Încheierea de acorduri de colaborare cu autorități publice centrale:

- în cadrul proiectului s-au încheiat acorduri de colaborare cu următoarele instituții publice: Agenția Națională de Egalitate Șanse, Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție și Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială. Prin încheierea de acorduri de colaborare cu aceste instituții s-a urmărit crearea unui dialog permanent cu reprezentanții instituțiilor publice. S-a urmărit încheierea de acorduri de colaborare cu instituțiile publice, deoarece mai mulți actori aflați într-o relație de colaborare pot conlucra și oferi experiențe conjugate și diferite, ce dau naștere la noi inițiative. Colaborarea a fost un proces orientat spre atingerea unei finalități pe care părțile asociate au urmărit-o, și în care părțile s-au aflat într-un raport de colaborare. Colaborarea a fost un mijloc pentru a rezolva o problemă ce nu poate fi rezolvată la fel de bine de către niciuna dintre părți în mod individual;
- MMPS, partenerul 2 pe proiect, în calitatea sa de instituție publică centrală, a facilitat încheierea acestor acorduri de colaborare și a fost deschis către dialog în vederea promovării celor 6 alternative la politici publice în domeniul serviciilor sociale, abordate pe proiect.

8. Organizarea de întâlniri directe cu reprezentanții instituțiilor publice:

- s-au organizat întâlniri cu instituții publice. Întâlnirile au reprezentat instrumentul prin care s-au avansat direct propuneri pe probleme de interes public.

9. Activități de elaborare de politici publice alternative în domeniul serviciilor sociale:

- s-au identificat fazele politicilor publice în domeniul social în vederea implicării în etapele de elaborare a politicilor publice: elaborare, aprobare, implementare, monitorizare și evaluare;
- s-a urmărit ca grupul țintă să colaboreze cu Unitățile de Politici Publice din cadrul instituțiilor publice centrale, în special cu instituția publică centrală partener 2 pe proiect - respectiv direcția de specialitate în domeniul politicii serviciilor sociale din cadrul MMPS, pentru a îmbunătăți elaborarea de politici publice, astfel că decizia politică să aibă la bază evidențe reale și nu doar impresii nefundamentate;
- s-a monitorizat și evaluat implementarea celor 6 politici publice abordate pe proiect în vederea formulării și promovării de alternative. S-a urmărit asigurarea corelării acțiunilor implementate sau vizate spre implementare cu obiectivele politicilor publice abordate pe proiect. Evaluarea a fost orientată către rezultatele obținute și compararea lor cu cele scontate pentru a consolida următorul proces de politici publice, dar și evaluarea necesității unei reformulări a politicilor publice abordate pe proiect. Prin aceste două etape s-au măsurat indicatori de performanță și s-au comparat rezultatele obținute cu cele estimate inițial, urmărindu-se eventuale modalități de ajustare a celor 6 politici publice abordate pe proiect;
- s-au elaborat alternative la politicile publice - servicii subcontractate în proiect Fundația Sera România;
- s-a urmărit dezvoltarea responsabilității civice, implicarea comunităților locale în viață publică și participarea la procesele decizionale;

- s-a promovat egalitatea de șanse, nediscriminarea, precum și dezvoltarea durabilă. În acest sens s-au organizat întâlniri în comunitate ce au avut rolul de a evalua problemele cu care se confruntă beneficiarii de servicii de asistență socială, direct afectați de politicile publice vizate pe proiect.

10. Propunerile participanților la evenimentele organizate pe proiect pentru elaborarea de propunere alternativă la politica publică:

Cu ocazia evenimentului, denumit în cadrul proiectului ”**Prezentare publică nr. 2**”, s-a prezentat alternativa la politica publică numărul 3 din proiect ”**Strategii în domeniul asistenței comunitare**”. Invitați la eveniment au fost: reprezentanți ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale, ai instituțiilor publice din domeniul social: Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale - INCSMPS, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România, Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București, Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin Direcția Politici Servicii Sociale, membri ai ONG-urilor din domeniul social: Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, dar și membrii echipei de proiect.

Discuțiile s-au focusat pe marginea alternativei la politica publică ”**Strategii în domeniul asistenței comunitare**”, respectiv H.G. nr. 566/2015 privind *aprobarea Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice pentru perioada 2015 - 2020, a Planului operațional de acțiuni pentru perioada 2016 - 2020, precum și a Mecanismului de monitorizare și evaluare integrată a acestora.*

Secțiunea 7

Măsurile pentru politici publice alternative elaborate și promovate în domeniul serviciilor sociale. În cadrul proiectului a fost elaborată politica publică alternativă la: **"Strategii în domeniul asistenței comunitare"**, descrisă la secțiunea 3 din prezenta adresă.

Conform Ghidului Solicitantului - Cererea de proiecte CP 2/2017 (MySMIS: POCA/111/1/1), Creșterea capacității ONG-urilor și a partenerilor sociali de a formula politici publice alternative:

- rezultatul de proiect este "Rezultat program 2 - R11: 6 politici publice alternative elaborate și promovate în domeniul serviciilor sociale, din care 2 politici publice acceptate", cu "Rezultat corespondent al indicatorului POCA 5S6 - ONG-uri și parteneri sociali care au formulat și promovat propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern";
- unul dintre obiectivele specifice ale proiectului este: "acceptarea de politici publice, iar acceptarea, Conform Ghidului Solicitantului, presupune un răspuns pozitiv din partea autorității publice centrale responsabile de domeniul respectiv (de exemplu, printr-o adresă scrisă, asumată de reprezentantul legal al instituției etc).

